

передусім усні журнали, прес-конференції, зустрічі за "круглим столом", батьківські університети, виконання батьками практичних завдань спільно з дітьми.

Використовують також інші традиційні й нетрадиційні види пропагування педагогічних знань. До нетрадиційних належать: педагогічний десант (виступ педагогів на підприємствах); дерево родоводу (зустрічі поколінь); у сімейному колі (індивідуальні консультації, зустрічі з лікарями); родинний міст (обговорення з батьками проблем виховання); день добрих справ (спільна трудова діяльність педагогів); вечір великої розмови (участь педагогів, батьків в організа-ції відпочинку в родині). Відповідну роль у педагогічному навчанні батьків відіграє їх самоосвіта – читання науково-популярної літератури з питань сімейної педагогіки, тематичні радіо і телепередачі.

Доцільне сполучення колективних, групових і індивідуальних форм взаємодії школи і сім'ї допоможе досягти освітніх цілей зробити школу – Новою.

Діана Філіп'єва,
студентка 6 курсу
факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв
Наук. керівник: **А. С. Лесик**, к.пед.н., доцент (БДПУ)

ГЕНДЕРНЕ ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Актуальність нашого дослідження обумовлена насамперед потенційними можливостями загального закладу середньої освіти щодо гендерного виховання учнів та недостатнім їх використанням в освітньому процесі.

Ступінь досліджуваності проблеми. Сучасна початкова школа переживає низку психолого-педагогічних проблем, пов'язаних з реалізацією принципів гендерної рівності, декларація якої має на меті паритетність гендерних ролей. Але, на жаль, освітній заклад вносить асиметрію в сімейні та соціальні ролі, притаманні обом статям. Причому стійкість традиційних гендерних стереотипів прослідковується як у взаєминах, які складаються в навчальному закладі, так і в змісті шкільних підручників, що неопосередковано впливає на свідомість дитини.

Варто відзначити, що гендерні дослідження – нова галузь знання та освіти. Особливої значущості вони набувають із огляду на становлення в Україні демократичного суспільства, реалізації принципу гендерної рівності жінок і чоловіків у всіх сферах сучасного життя (Г. Алексєєва, О. Балакірева, В. Бондаровська, П. Горностай, І. Жеребкіна, І. Загайнов, Г. Кириліна, І. Клеціна, І. Костікова, Н. Лавріненко)

Проблемі гендерної рівності й гендерного виховання учнів присвячені праці сучасних педагогів О. Аніщенко, Т. Говорун, О. Кікінежді, Н. Городнової, О. Кісь, Т. Марценюк, Н. Павлуценко, А. Шевченко та інших.[1,с.56]

Мета статті – розкрити психолого-педагогічні проблеми гендерного виховання молодших школярів.

Наразі головним напрямком у педагогіці є особистісно-орієнтований підхід до кожної дитини. У контексті цього більшість учених мету гендерного виховання вбачає у вихованні дітей різної статі, однаково здатних до самореалізації й розкриття своїх потенційних можливостей в сучасному світі: реконструкція традиційних культурних обмежень розвитку потенціалу особистості залежно статі, осмислення й створення умов для максимальної самореалізації й розкриття здібностей хлопчиків і дівчаток в процесі педагогічної взаємодії.

У процесі дослідження використовуються наступні методи дослідження: асоціативне анкетування, метод інтерв'ю, бесіда; вивчення педагогічного досвіду; педагогічний експеримент для констатування наявного рівня сформованості гендерної поведінки учнів початкової школи.

Сутність дослідження полягає в упровадженні елементів технології гендерного виховання молодших школярів.

У сучасній науковій думці та суспільстві значна увага приділяється висвітленню поняття «гендер». Розвиток гендерного підходу у вивченні явищ і процесів суспільного життя передбачає необхідність визнання того, що відмінності в поведінці чоловіків та жінок визначаються не стільки їхніми фізіологічними особливостями, скільки механізмами тривалої соціалізації, виховання та уявленнями про сутність чоловічого й жіночого, що закладаються з раннього віку.

Проаналізувавши наукову літературу з гендерного виховання молодших школярів, ми зробили спробу узагальнити різні підходи щодо його визначення. Зокрема, розглядаємо його як процес гендерної орієнтації, ідентифікації, спрямований на розвиток моральної культури у сфері міжстатевих взаємостосунків у полікультурному середовищі; формування в учнів початкової школи поваги до особистості, незалежно від соціальних ролей, поведінки, ментальних та емоційних характеристик чоловіків і жінок. [2, с.112]

Аналіз підручників і друкованих зошитів для учнів початкової школи показав, що вони – гендерностереотипізовані, традиційно зображені як чоловіки – космонавтами, механізаторами, водіями, майстрами, вченими, так і жінки, які переважно представляють професії, спрямовані на догляд за іншою людиною, – домогосподарки, медсестри, вчительки, лікарки. Як правило, чоловічі й жіночі персонажі представлені в традиційних ролях, де перші діють, а другі мають справу з обставинами, що склалися поза їх власним волевиявленням. Разом із тим варто зазначити, що сьогодні спостерігається певний прогрес у збереженні гендерної рівності засобами навчальної літератури. Новітні підручники репрезентують розширене коло занять жінок із їхнім наближенням до чоловічих професій, і навпаки. [3, с.120]

Одним з вирішальних чинників у вихованні молодших школярів є особа вчителя, який – незаперечний авторитет, взірець, приклад культури, знань, поведінки для дітей. Тому педагогам варто звертати увагу на гендерне виховання учнів, розвивати толерантну і творчу особистість у дитині, забезпечувати хлопчиків та дівчаток необхідним інструментарієм для

відповідального ставлення до світу.

Висновки. Отже, на сьогодні накопичено достатньо даних відносно концепції гендерного навчання та виховання молодших школярів у педагогічній освіті. Теоретичний аналіз наукових досліджень показує, що інтерес науковців до проблеми гендерного виховання значно виріс, але не має достатніх підстав вважати проблему гендерного виховання молодших школярів вирішеною, потребують подальшого розвитку теоретичні підходи до цього феномену.

ЛІТЕРАТУРА

1. Говорун Т. Гендерна ідеологія у навчально-виховному процесі / Т. Говорун. О. Кікінеджі // Освіта і управління. – 2003. – Т. 6. – №4. – С. 56–69.
2. Кравець В. Гендерна педагогіка. Навчальний посібник / В. Кравець. – Тернопіль: Джура, 2003. – 416 с.
3. Петренко О. Становлення гендерного підходу до освіти і виховання в українському суспільстві / О. Петренко // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. – Рівне: РДГУ, 2003. – Вип. 27. – Ч. 1. – С. 110–120.

Вікторія Хижняк,

2М курс факультету психолого-педагогічної освіти та мистецтв,

Науковий керівник: **Л. Г. Ярошук,**

кандидат педагогічних наук, доцент (БДПУ)

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Професійна компетентність учителя – це динамічна комбінація знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність учителя успішно здійснювати професійну діяльність. У професійній діяльності учитель виступає активним суб'єктом спілкування.

Відтак важливим складником професійної компетентності вчителя є комунікативна компетентність, а одним із першочергових завдань вищої педагогічної освіти – формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності вчителя.

Структуру комунікативної компетентності майбутнього вчителя досліджували Н. Бібік, Н. Волкова, Ю. Вторнікова, С. Петрушин, О. Савченко та ін., формуванню комунікативної культури вчителя присвячені роботи Н. Гез, Т. Голанд, Т. Гоффманн, М. Лазарева та ін.

Слід зазначити, що вченими досліджувалися лише окремі, хоч і вагомі аспекти зазначеної проблеми. Однак, незважаючи на важливість і багатогранність проведених досліджень, недостатньо уваги приділяється проблемі формування комунікативних умінь і навичок учнів.

«Компетентність» трактується як володіння знаннями та вміннями, що дозволяють висловити грамотні судження, оцінки, думки, і як